

Одеський національний медичний університет
Факультет медичний № 1
Кафедра клінічної імунології, генетики і медичної біології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ І АЛЕРГОЛОГІЯ В СТОМАТОЛОГІЇ»

Обсяг	4 кредита/120 годин
Семестри, рік	II семестр, I-й рік навчання
Дні, час, місце	Згідно затвердженого розкладу на клінічній базі кафедри ДЗ «Спеціалізований (спеціальний) клінічний санаторій ім.В.П.Чкалова», Французький бул. 89 Під час адаптивного карантину дні, час, місце (номер аудиторії) проведення всіх видів навчальних занять (лекцій, практичних занять) із навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія в стоматології» визначено відповідно затвердженого розкладу
Викладачі	Гончарук Сергій Федорович, д.мед.н., професор Бажора Юрій Іванович, д.мед.н., професор Касьяненко Ганна Володимирівна, к.мед.н., доцент Тихонова Ірина Юріївна, асистент Осінцева Вікторія Ігорівна, асистент
Контактні телефони	Гончарук Сергій Федорович: (067)480-61-06 Касьяненко Ганна Володимирівна: (050)316-52-44
E-mail	Гончарук Сергій Федорович: <i>goncharuks@ukr.net</i> Касьяненко Ганна Володимирівна: <i>avkasianenko@gmail.com</i> Тихонова Ірина Юріївна: <i>tichonova.ir.yur@gmail.com</i> Осінцева Вікторія Ігорівна: <i>vikaosintseva@ukr.net</i>
Робоче місце	Кабінети кафедри клінічної імунології, генетики і медичної біології, Французький бул. 89
Консультації	<i>Очні консультації:</i> щочетверга – з 14:00 до 17:00, щосуботи – з 09:00 до 13:00. <i>При дистанційному онлайн-навчанні консультації:</i> щочетверга – з 14:00 до 17:00, щосуботи – з 09:00 до 13:00 на платформах <i>Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Viber</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через очні зустрічі, за допомогою телефону і E-mail. У випадку переходу на дистанційне онлайн-навчання комунікація зі студентами буде здійснюватися за допомогою телефону, E-mail і платформ *Microsoft Teams, Zoom, Telegram, Viber*.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія в стоматології» є механізми функціонування імунної системи та формування імунопатологічних станів, алергічні автоімунні захворювання, місцевий імунітет ротової порожнини, імунні аспекти стоматологічних захворювань.

Пререквізити і постреквізити курсу. (Місце навчальної дисципліни в освітній програмі). Навчальна дисципліна «Клінічна імунологія та алергологія в стоматології» базується на вивченні студентами I курсів таких дисциплін, як шкільна програма «Біологія», «Медична біологія», «Нормальна анатомія». У свою чергу, навчальна дисципліна «Актуальні питання клінічної імунології та алергології» закладає основи для вивчення таких дисциплін, як «Патофізіологія», «Патологічна анатомія», «Терапевтична стоматологія».

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх лікарів-стоматологів уявлення про механізми функціонування імунної системи та формування імунопатологічних станів; а також ознайомлення з методами клінічної та лабораторної діагностики, профілактики імунних порушень.

Завдання навчальної дисципліни:

- отримати сучасне уявлення про клінічну імунологію та алергологію як про дисципліну в цілому;
- сформуванню уявлення про значимість імунопатологічних змін у розвитку стоматологічних захворювань;
- динаміку загальних закономірностей імунологічних параметрів на різних етапах імунної відповіді організму в нормі та при патології;
- засвоїти основні принципи імунопрофілактики.

Очікувані результати.

Унаслідок вивчення дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія в стоматології» студенти повинні

ЗНАТИ:

- будову та клінічну фізіологію імунної системи, сучасні методи її оцінки;
- сучасні погляди на етіологію і патогенез різних імунних порушень при стоматологічних захворюваннях;
- структуру імунної відповіді на інфекційні агенти. Особливості місцевої імунної відповіді в стоматології;
- основні типи патологічних імунних реакцій;
- основи імунопрофілактики;
- імунологічні аспекти стоматологічних захворювань.

УМІТИ:

- оцінювати дані загального аналізу крові, імунологічних та алергологічних досліджень, враховуючи провідний механізм імунологічних порушень в генезі різних видів імунологічної та алергологічної патології;
- визначити характер і принципи лікування імунологічних порушень та алергологічних захворювань у хворих з стоматологічною патологією;

- виявляти симптоми імунологічних та алергологічних порушень при стоматологічних захворюваннях.

ОПИС КУРСУ

Форми та методи навчання.

Курс буде викладено в формі семінарських занять (24 год.), лекцій (16 год.) і організації самостійної роботи студентів (80 год.).

Під час викладання навчальної дисципліни «Клінічна імунологія та алергологія в стоматології» використовуються методи проблемного викладу, а також пояснювально-ілюстративний, репродуктивний і евристичний методи.

Передбачено проведення індивідуальних і групових консультацій.

Зміст навчальної дисципліни:

ТЕМА №1. Структура і принципи функціонування імунної системи.

ТЕМА №2. Особливості місцевої імунної відповіді в стоматології.

ТЕМА №3. Реакції гіперчутливості. Механізми. Класифікації.

ТЕМА №4. Анафілактичні реакції. Патогенез, клініка, діагностика.

ТЕМА №5. Основи трансплантаційного імунітету.

ТЕМА №6. Порушення місцевого імунітету як прояві системної патології організму.

ТЕМА № 7. Імунологічні аспекти захворювань пародонту.

ТЕМА №8. Імунологічні питання онкостоматології.

ТЕМА №9. Основи імунопрофілактики. **Залік.**

Перелік рекомендованої літератури.

Основна література

1. Навчально-методичний посібник "Клінічна імунологія": з дисципліни "Клінічна імунологія і алергологія" для студентів 5-го курсу медичного факультету, спеціальність «Стоматологія», / Доценко С.Я., Рекалов Д.Г., Шеховцева Т.Г. [та ін.]. – Запоріжжя, 2019. - 163 с.

2. Імунологія в сучасній стоматології : метод. посібник для студентів стомат. фак-ту, лікарів-інтернів-стоматологів та лікарів стомат. профілю. – Харків, 2018. – 116 с.

3. Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф. Клиническая иммунология и аллергология. Учебное пособие: изд. 4-е, дополн. // Одесса: Пресс – курьер, 2018. – 264 с.

Додаткова література

1. Рабсон А. Основы медицинской иммунологии: пер. а англ. // М: Мир,- 2016. – 319 с.

2. Довідник з алергології, 2-е вид., перероб. та допол. /За ред. проф. Б.М.Пухлика. – Київ: ТОВ «Доктор-Медіа», 2011. – 394 с.

3. Терапевтична стоматологія Підручник: У 4 т. – Т. 3 Захворювання пародонта/ М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін. – К.: Медицина, 2008. – 616 с. (для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації).

Інформаційні ресурси:

<https://elifesciences.org/subjects/immunology-inflammation>

<https://www.eaaci.org/>

<https://www.facebook.com/EAACI>

<http://aalu.org.ua/>

<https://allergy.immunologyconferences.com/events-list/asthma>

<https://www.immunopaedia.org.za/>

<https://www.worldallergy.org/meetings>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Оцінка поточної успішності виставляється за результатами:

- співбесіди на практичному занятті;
- розв'язання ситуаційних задач;
- відповіді на тестові завдання з множинною вибіркою.

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою.

Значення оцінки «**відмінно**». Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання та вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування та нахили.

Значення оцінки «**добре**». Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки «**задовільно**». Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання та розуміння основних положень; за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки «**незадовільно**». Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, які становлять незначну частину навчального матеріалу.

Наприкінці вивчення навчальної дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих студентом оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад: 4,75.

На останньому практичному занятті викладач зобов'язаний оголосити студентам результати їх поточної академічної успішності, академічну заборгованість (якщо така є).

Підсумковий контроль знань із навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль із навчальної дисципліни – залік. До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості й отримали середній бал за поточну навчальну діяльність не менше ніж 3,00.

Залік проводиться у вигляді письмової відповіді студента. Кожне завдання включає 40 тестових завдань, ситуаційну задачу та 2 теоретичних питання. Залік оцінюється за чотирибальною шкалою.

При дистанційному онлайн-навчанні залік проводиться в усній формі у вигляді співбесіди.

Оцінка за навчальну дисципліну – це на 50 % поточна успішність (середнє арифметичне всіх поточних оцінок студента) та на 50 % – оцінка на заліку.

Для кінцевого оцінювання навчальної дисципліни за чотирибальною традиційною (національною) шкалою спочатку розраховується середній бал за дисципліну як середнє арифметичне двох складових:

- 1) Середній поточний бал як арифметичне всіх поточних оцінок (розраховується як число, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад: 4,76);
- 2) Традиційна оцінка за залік.

Середній бал за навчальну дисципліну переводиться в традиційну оцінку з дисципліни за чотирибальною шкалою та розцінюється як співвідношення цього середнього арифметичного до проценту засвоєння необхідного об'єму знань із дисципліни.

Середній бал за дисципліну	Відношення отриманого студентом середнього балу за дисципліну до максимально можливої величини цього показника	Оцінка з дисципліни за чотирибальною шкалою (традиційна оцінка)
4,45-5,0	90-100 %	«5»
3,75-4,44	75-89 %	«4»
3,0-3,74	60-74 %	«3»

Традиційна оцінка з навчальної дисципліни конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою та в подальшому ранжується за рейтинговою шкалою (ECTS).

Самостійна робота студентів (СРС).

СРС передбачає самостійне опрацювання таких тем:

Тема 1 «*Структура імунної відповіді на інфекційні агенти*» виноситься на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на відповідному семінарському і підсумковому занятті.

Тема 2 «*Вікові аспекти стану імунної системи слизових оболонок ротової порожнини*» виноситься лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 3 «*Основи трансплантаційного імунітету*» виноситься лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 4 «Імунологічні питання онкостоматології» виносится лише на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на підсумковому занятті.

Тема 5 «Основи імунопрофілактики» виносится на самостійну роботу. Засвоєння матеріалу перевіряється на відповідному семінарському і підсумковому занятті.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання. До заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості (відвідали всі практичні заняття) і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше ніж 3,00. Пропущені заняття і незадовільні оцінки студент може відпрацювати протягом циклу кожного дня (після завершення занять), а після закінчення вивчення циклу – в дні консультацій і відпрацювань (щочетверга та щосуботи).

Якщо студент отримав незадовільну оцінку з навчальної дисципліни, то протягом місяця він може відпрацювати залік без дозволу декана, друге перескладання заліку – наприкінці семестру за затвердженням деканом факультету графіком.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролів;
- ♦ посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними в навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне складання заліку;
- призначення додаткових контрольних заходів (індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);

Політика щодо відвідування та запізень. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Запізнення студента дозволяється не більше ніж на 10 хвилин і лише з поважної причини.

Мобільні пристрої. Мобільні пристрої під час аудиторних занять можна використовувати лише з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії. Під час перебування в аудиторії важливі доброзичливість, коректність, повага до викладача та одногрупників, толерантність до протилежної точки зору, конструктивний підхід до розв'язання проблем, дотримання етики академічних стосунків.